

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีลักษณะสำคัญคือมุ่งให้ได้ผลลัพธ์ของงานวิจัยเป็นผลผลิตใหม่หรือนวัตกรรมการพัฒนา ในที่นี้ได้แก่ รูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความที่ผ่านกระบวนการออกแบบ (Creation) การปรับปรุง (Improvements) และการทดลองใช้ (Field Examination) ตามหลักการวิจัยและพัฒนาหลายๆ รอบ ($R_1D_1, R_2D_2 \dots R_nD_n$) จึงแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและรูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความ

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความ
ในแต่ละระยะของวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของทนายความ และรูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความ

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำของทนายความในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิธีการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบการพัฒนากฎะผู้นำของทนายความ 2) ขั้นการตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและวิธีการพัฒนา และ 3) ขั้นการศึกษาเชิงสำรวจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของ ทนายความ การศึกษาในขั้นนี้ดำเนินการดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ ภาวะผู้นำ
องค์ประกอบภาวะผู้นำและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบ
ภาวะผู้นำ จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความแตกต่างของความหมาย
ความสำคัญ คุณลักษณะของผู้นำ ภาวะผู้นำองค์ประกอบภาวะผู้นำ และรูปแบบการ
พัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ จากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความ
สอดคล้องและความแตกต่างของความหมาย ความสำคัญ คุณลักษณะของผู้นำ ภาวะ
ผู้นำองค์ประกอบภาวะผู้นำและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ จากแนวคิด
ทฤษฎี ของนักวิชาการในรูปแบบตารางเมตริกซ์ (Matrix) และวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นการตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบและวิธีการพัฒนา การศึกษาในขั้นนี้ดำเนินการดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล ตารางเมตริกซ์ (Matrix) ที่เป็นผลจากการดำเนินการ
สังเคราะห์ความสอดคล้องและความแตกต่างของความหมาย ความสำคัญ คุณลักษณะ
ของผู้นำ ภาวะผู้นำองค์ประกอบภาวะผู้นำ และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของ
ทนายความ

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำของทนายความและรูปแบบการพัฒนา
ภาวะผู้นำของทนายความ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ โดยมีคำถามหลัก
ที่แจ้งล่วงหน้าและอาจมีข้อคำถามเพิ่มเพื่อขยายความหรืออาจมีข้อคำถามที่อาจเพิ่มขึ้น
ในระหว่างสัมภาษณ์

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เป็นขั้นที่ผู้วิจัยนำ
แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาและขอ

คำแนะนำ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.2.2.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภพผล ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.2.2 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.2.2.3 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภาทนายความ ภาค 3

2.2.2.4 นายสุรศักดิ์ แสนพรหม อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2.2.2.5 นายนิพนธ์ กัลยาเรือน อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้ผู้วิจัย ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำของทนายความและรูปแบบการพัฒนา โดยใช้แบบสัมภาษณ์และผู้วิจัยนำเครื่องมือดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความได้แก่

2.2.3.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภพผล ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.3.2 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.2.3.3 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภาทนายความ ภาค 3

2.2.3.4 นายชาญยุทธ เห่งกระโทก ประธานสภาทนายความจังหวัดสุรินทร์ ภาค 3

2.2.3.5 นายวรวิทย์ ไชยศรีษะ ประธานสภาทนายความจังหวัดศรีสะเกษ ภาค 3

2.2.3.6 นายชาติชาย จงสมชัย ประธานสภาทนายความ

จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาค 4

2.2.3.7 พันตรีชุมพร จุนโกเศศ กรรมการบริหารสภาทนายความ

ภาค 4

2.2.3.8 นายฉัตรณรงค์ วงศ์พนารัตน์ นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 (สพม.22) นครพนม – มุกดาหาร

2.2.3.9 นายจุลพงษ์ พวงสุวรรณ อัยการจังหวัดประจำสำนักงาน

อัยการสูงสุด สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม

2.2.3.10 นายนพรัตน์ อภิวิมลรัตน์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ

องค์ประกอบของภาวะผู้นำของทนายความว่ามีอะไรบ้าง โดยสอดคล้องกับคำถามและกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ โดยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเมื่อสังเคราะห์แล้วจะนำข้อมูลดังกล่าวเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำของทนายความในขั้นต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.4.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภพผล ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.4.2 ดร.อนุรักษ์ อุบพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.4.3 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภา

ทนายความ ภาค 3

2.4.4 นายชาญยุทธ เห่งกระโทก ประธานสภาทนายความ

จังหวัดสุรินทร์ ภาค 3

2.4.5 นายวรวิทย์ ไชยศรีษะ ประธานสภาทนายความ

จังหวัดศรีสะเกษ ภาค 3

2.4.6 นายชาติชาย จงสมชัย ประธานสภาทนายความ

จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาค 4

2.4.7 พันตรีชุมพร จุณีโกเศศ กรรมการบริหารสหภาพนายควม
ภาค 4

2.4.8 นายฉัตรณรงค์ วงศ์พนารัตน์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 (สพม.22) นครพนม – มุกดาหาร

2.4.9 นายจุลพงษ์ พวงสุวรรณ อัยการจังหวัดประจำสำนักงาน
อัยการสูงสุด สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม

2.4.10 นายนพรัตน์ อภิวิมลรัตน์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร

ขั้นที่ 3 การวิจัยเชิงสำรวจ สภาพภาวะผู้นำของนายควมในภาค 3 และภาค 4 รวม 300 คน

การวิจัยในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการ
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำของ
นายควมที่ควรพัฒนา โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ประชากรการวิจัยที่ใช้ในขั้นตอนของการสำรวจ ได้แก่
นายควม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี พ.ศ. 2557 จำนวน 5,779 คน
โดยแบ่งเป็นภาค 3 จำนวน 2,860 คน ภาค 4 จำนวน 2,919 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการสำรวจโดยตอบแบบสอบถาม
ได้แก่ นายควม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป
(บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 38) จำนวน 300 คนแยกเป็นนายควมสังกัดภาค 3
จำนวน 120 คน และ ภาค 4 จำนวน 180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพภาวะผู้นำของ
นายควม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
ตอนที่ 2 เป็นมาตราประมาณค่า เกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำของนายควมและตอนที่ 3
เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอิสระ

2.2 การเก็บรวบรวม ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการ
ทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังนายควมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300

คน ในกรณีที่ไม่ได้แบบสอบถามคืน ได้ใช้วิธีการทวงถาม จนได้ครบจำนวน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

2.4.1 สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ใช้ในการบรรยายข้อมูล จากแบบสอบถาม

2.4.2 เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยจากแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554, หน้า121)

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพภาวะผู้นำของทนายความ

อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพภาวะผู้นำของทนายความ

อยู่ในระดับ “มาก”

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพภาวะผู้นำของทนายความ

อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพภาวะผู้นำของทนายความ

อยู่ในระดับ “น้อย”

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพภาวะผู้นำของทนายความ

อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของ ทนายความ

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ มีการดำเนินการ 2 ชั้น ประกอบด้วย 1) ชั้นศึกษาหารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ 2) ชั้นการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นศึกษาหารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ การศึกษาในชั้นนี้ดำเนินการดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความแตกต่างขององค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความจากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความจากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการในรูปตาราง Matrix

ขั้นที่ 2 ขั้นการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

2.1 แหล่งข้อมูลตาราง Matrix ที่เป็นผลจากการดำเนินการสังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความ

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ โดยมีคำถามหลักที่แจ้งล่วงหน้าและอาจมีข้อคำถามเพิ่มเพื่อขยายความ หรืออาจมีข้อคำถามที่อาจเพิ่มขึ้นในระหว่างสัมภาษณ์

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เป็นขั้นที่ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.2.2.1 ด้านวิชาการและภาวะผู้นำ ประกอบด้วย

1) รศ.ดร.หาญชัย อัมภพผล ผู้อำนวยการบัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.2.2.2 ด้านกฎหมาย ประกอบด้วย

1) นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภา
ทนายความ ภาค 3

2) นายสุรศักดิ์ แสนพรหม อาจารย์ประจำหลักสูตร
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

3) นายนิพนธ์ กัลยาเรื่อน อาจารย์ประจำหลักสูตร
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เพื่อขอความ
ร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ และ
องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของทนายความ โดยใช้แบบสัมภาษณ์
และผู้วิจัยนำเครื่องมือดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
ยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของ
ทนายความได้แก่

2.3.1 ด้านวิชาการและภาวะผู้นำ ประกอบด้วย

2.3.1.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภามผล ผู้อำนวยการบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.3.1.2 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23)

2.3.2 ด้านกฎหมาย ประกอบด้วย

2.3.2.1 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภา
ทนายความ ภาค 3

2.3.2.2 นายชาญยุทธ เห่งกระโทก ประธานสภา
ทนายความจังหวัดสุรินทร์ ภาค 3

2.3.2.3 นายวรวิทย์ ไชยศรีษะ ประธานสภาทนายความ
จังหวัดศรีสะเกษ ภาค 3

2.3.2.4 นายชาติชาย จงสมชัย ประธานสภาทนายความ
จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาค 4

2.3.2.5 พันตรีชุมพร จุนโกเศศ กรรมการบริหารสภา
ทนายความ ภาค 4

2.3.2.6 นายฉัตรณรงค์ วงศ์พนารัตน์ นิติกรชำนาญการ
พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 (สพม.22) นครพนม – Mukdahan

2.3.2.7 นายจุลพงษ์ พวงสุวรรณ อัยการจังหวัดประจำ
สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม

2.3.2.8 นายนพรัตน์ อภิวิมลรัตน์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัด
สกลนคร

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
องค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของ
ทนายความว่ามีอะไรบ้าง โดยสอดคล้องกับคำถามและกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมา
เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ
โดยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำของทนายความ เมื่อสังเคราะห์แล้วจะนำ
ข้อมูลดังกล่าวเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและ
ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบและ
องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความในขั้นต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิ
ประกอบด้วย

2.4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิชาการและภาวะผู้นำ ประกอบด้วย
2.4.1.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภามผล ผู้อำนวยการบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.4.1.2 ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.4.2 ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านกฎหมาย ประกอบด้วย
2.4.2.1 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภา
ทนายความ ภาค 3

2.4.2.2 นายชาญยุทธ เห่งกระโทก ประธานสภาทนายความ
จังหวัดสุรินทร์ ภาค 3

- 2.4.2.3 นายวรวิทย์ ไชยศรียะ ประธานสหภาพนายควม
จังหวัดศรีสะเกษ ภาค 3
- 2.4.2.4 นายชาติชาย จงสมชัย ประธานสหภาพนายควม
จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาค 4
- 2.4.2.5 พันตรีชุมพร จุนโกเศศ กรรมการบริหารสภา
ทนายควม ภาค 4
- 2.4.2.6 นายฉัตรณรงค์ วงศ์พนารัตน์ นิติกรชำนาญการ
พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 (สพม.22) นครพนม – มุกดาหาร
- 2.4.2.7 นายจุลพงษ์ พวงสุวรรณ อัยการจังหวัดประจำ
สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม
- 2.4.2.8 นายนพรัตน์ อภิวิมลรัตน์ ผู้พิพากษาศาล
จังหวัดสกลนคร

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายควม

การวิจัยในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการ
พัฒนาภาวะผู้นำของทนายควมมีการดำเนินการ 2 ชั้น ประกอบด้วย 1) ชั้นการทดลองใช้
และประเมินรูปแบบการพัฒนา 2) ชั้นการสรุปผลรูปแบบและนำเสนอรูปแบบ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล เป็นทนายควมในจังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม
จังหวัดละ 15 คน รวม 30 คน
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้
  - 2.1 คู่มือการพัฒนาด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 2.2 และชุดการเรียนรู้จำนวน 5 ชุด ที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.3 แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาตนเองด้วยชุดการ
เรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 2.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำของทนายควม
เป็นแบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา ก่อนและหลังการพัฒนาภาวะผู้นำของ
ทนายควมเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของ

ทนายความ

2.5 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เป็นขั้นที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาตนเองด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำของทนายความ เป็นแบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา ก่อนและหลังการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อใช้ตรวจสอบและประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของทนายความ โดยแบบประเมินนี้จะผ่านการตรวจสอบเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยง (Reliability) จนได้คุณภาพดีก่อนนำไปใช้ แล้วขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.5.1 รศ.ดร.หาญชัย อัมภานผล ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.5.2 ดร.อนุรักษ์ อุบพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 (สพม.23) สกลนคร

2.5.3 นายสุรศักดิ์ รอนใหม่ ประธานกรรมการบริหารสภาทนายความ ภาค 3

2.5.4 นายสุรศักดิ์ แสนพรหม อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

2.5.5 นายนิพนธ์ กัลยาเรือง อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัยดังกล่าวคือ คู่มือการพัฒนาด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดการเรียนรู้จำนวน 5 ชุด แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาตนเองด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบสอบถามเพื่อประเมินพฤติกรรมการใช้ภาวะผู้นำของทนายความ ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายคือ ทนายความ 30 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเบื้องต้นคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความ

เบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การสรุปผล

เป็นขั้นสุดท้ายเป็นการนำเอาค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาแปลความหมายของประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ

ระยะที่ 1

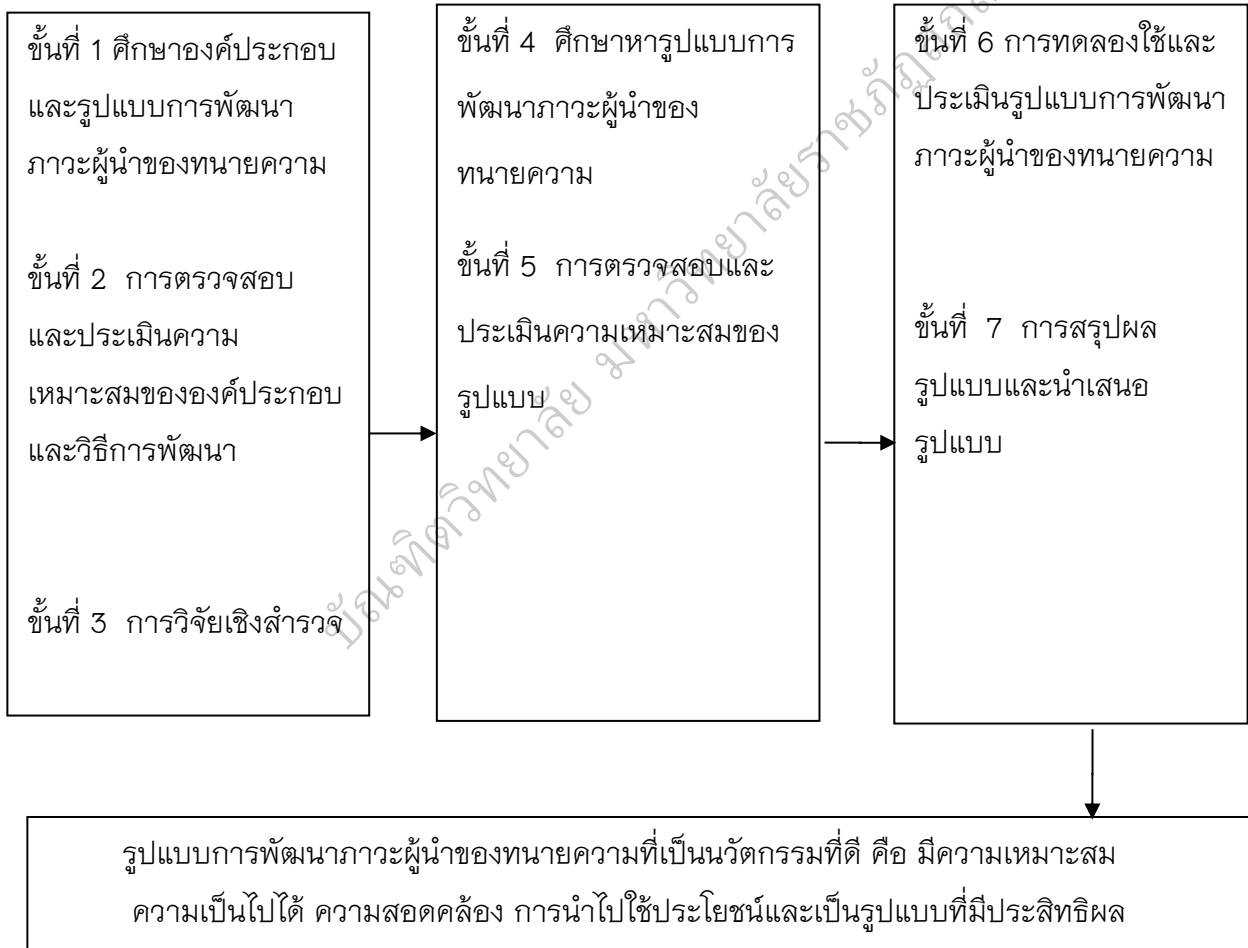
องค์ประกอบ
และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
ของทนายความ

ระยะที่ 2

การสร้างและพัฒนา
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความ

ระยะที่ 3

การทดลองใช้รูปแบบ
การพัฒนาภาวะผู้นำของ
ทนายความ

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย